

รายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐
วันศุกร์ที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสุขสบายใจ สำนักโรคติดต่อทั่วไปโดยแมลง อาคาร ๔ ชั้น ๔ กรมควบคุมโรค

รายชื่ออนุกรรมการที่มาประชุม

๑. นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก	รองอธิบดีกรมควบคุมโรค	ประธานอนุกรรมการ
๒. พันตำรวจเอกหญิงมานี ขจรไชยกูล	ผู้กำกับการฝ่ายกฎหมายและวินัย กองบังคับการอำนวยการ โรงพยาบาลตำรวจ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๓. นายภาคภูมิ ไชยบูรณ์	นิติกรชำนาญการ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ
๔. นายสุเทพ ยิ้มละมุล	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย ผู้แทนกรมปศุสัตว์	อนุกรรมการ
๕. นายพิสิษฐ์ วงศ์เจียรธนา	นิติกรชำนาญการพิเศษ ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	อนุกรรมการ
๖. นายปัญญา ไบทอง	นิติกรชำนาญการ ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
๗. แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์	รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักกระบาดวิทยา ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๘. นางปิ่นนภ นรเศรษฐพันธ์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ผู้แทนสำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๙. นางสาวอังคณา บริสุทธิ์	ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค	อนุกรรมการและ เลขานุการ
๑๐. นางสาวสุทธินิย์ มโนสมุทร	นิติกรปฏิบัติการ ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

รายชื่ออนุกรรมการที่ไม่มาประชุม/ติดราชการอื่น

๑. ผู้แทนกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๓. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางวัชรี้ แก้วนอกเขา
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค
๒. นางสาวบวรวรรณ ดิเรกโภาค
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

๓. นายประจักษ์ ศรีประจันต์	นิติกรปฏิบัติการ ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค
๔. นางสาวณัฐนรี สติตไพบูลย์	นิติกร ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค
๕. นายกฤษฎาบัณ ปานโท	นิติกร ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค
๖. นางสาวจินตนา บุตรชน	นิติกร ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค
๗. นายพิเชษฐ์ ถิ่นทับไทย	นิติกร ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค
๘. นายทักษ์ดนัย ใจยาว	นิติกร ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค
๙. นายเชาวนนท์ สินธุพรหม	นิติกร ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค
๑๐. นายอาทิตย์คม เนียมวงศ์	นิติกร ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค
๑๑. นายอาทร ศรีสุวรรณ	นิติกร ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค
๑๒. นายชัยวัช สุขเศรษฐ์	นิติกร ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค
๑๓. นายประพันธ์ ชูชนะรา	เจ้าพนักงานคอมพิวเตอร์ ศูนย์กฎหมาย กรมควบคุมโรค

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

วาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

วาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการด้านกฎหมาย ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม และหากมีข้อแก้ไขประการใด สามารถแจ้งมายังฝ่ายเลขานุการ เพื่อขอปรับแก้ไขรายงานการประชุมเพิ่มเติมได้

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

วาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่อง

๓.๑ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งในกรณีที่มีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดเกิดขึ้น พ.ศ.

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งในกรณีที่มีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง หรือโรคระบาดเกิดขึ้น พ.ศ. เป็นร่างฯ ที่ทางคณะกรรมการด้านกฎหมายได้พิจารณาให้ความเห็นชอบเรียบร้อยแล้ว โดยกำหนดหลักการไว้ว่า กรณีโรคติดต่ออันตราย ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อที่เป็นข้าราชการบริหาร

ส่วนกลางหรือเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ก็ได้ แต่ต้องแจ้งภายใน ๓ ชั่วโมงนับแต่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตราย และยกเว้นให้กลุ่มเจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้าน และเจ้าของสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใดไม่ต้องแจ้งภายในสามชั่วโมง ถ้าเกิดกรณีมีเหตุสงสัยหรือตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่อาจแจ้งได้ ให้เขาแจ้งทันทีที่สามารถกระทำได้ ส่วนกรณีโรคระบาด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นโรคระบาด และกรณีโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ สังกัดสาธารณสุขจังหวัด หรือสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ภายใน ๗ วันนับแต่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง โดยหลังจากที่ฝ่ายเลขานุการได้นำร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับดังกล่าวกลับไปทบทวนและแก้ไขถ้อยคำให้ชัดเจนขึ้น ได้พบประเด็นปัญหาอยู่ ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. ตามข้อ ๒ ของร่างประกาศกระทรวงฯ ที่กำหนดให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อที่เป็นข้าราชการสังกัดกรมควบคุมโรคในราชการบริหารส่วนกลางหรือเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ภายใน ๓ ชั่วโมง มีประเด็นว่า เมื่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ได้รับแจ้งแล้ว จะต้องแจ้งต่อส่วนกลางอีกหรือไม่และภายในระยะเวลาเท่าไร ฝ่ายเลขานุการจึงได้ออกแบบเพิ่มเติมขึ้นมาในข้อ ๒ วรรคท้าย ว่า “ในกรณีที่มีการแจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคในพื้นที่ตามวรรคสอง เมื่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ได้รับแจ้งแล้ว ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อที่เป็นข้าราชการบริหารส่วนกลางภายในหนึ่งชั่วโมงนับแต่ที่ตนได้รับแจ้ง” จึงขอความเห็นจากคณะกรรมการว่าเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักกระบาดวิทยา สอบถามว่าการรับแจ้งในแต่ละที่นั้น ต้องมีหลักฐานหรือไม่ เพราะถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นตอนดึกๆ และมีการโทรมาแจ้งที่ส่วนกลางแล้วแต่โทรไม่ติด เช่นนี้จะถือว่าเป็นแจ้งแล้วหรือไม่

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า ตามข้อ ๖ วิธีการแจ้งมีอยู่ ๖ วิธี โดยผู้แจ้งสามารถแจ้งโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ และการแจ้งนั้นอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดตามข้อ ๘

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า โรคติดต่ออันตรายควรกำหนดแยกวิธีการแจ้งออกต่างหาก เหตุผลที่โรคติดต่ออันตรายต้องแจ้งภายใน ๓ ชั่วโมง เนื่องจากต้องมีการเข้าไปควบคุมโรคให้ได้โดยรวดเร็ว ซึ่งกรณีการแจ้งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ถ้าเป็นช่วงเวลากลางคืน จะมีใครเปิดดูหรือไม่ หรือถ้าแจ้งเป็นหนังสือ กว่าจะมาถึงก็ใช้เวลานาน

นายพิสิษฐ์ วงศ์เกียรติธรรม ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า กรณีนี้เป็นการกำหนดหน้าที่ให้แก่ผู้แจ้ง ส่วนวิธีการรับแจ้ง กรมควบคุมโรคต้องไปวางระบบอีกที

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า ปกติในระบบเฝ้าระวังของเรา ถ้าเป็นกรณีต้องการความรวดเร็ว จะเน้นใช้วิธีการแจ้งทางโทรศัพท์ จะไม่ใช่วิธีอื่นแม้แต่ทาง LINE ก็ตาม เพราะว่าอยู่ที่คนว่าจะเปิดดูหรือไม่

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า ในทางปฏิบัติส่วนใหญ่ใช้วิธีการแจ้งทางโทรศัพท์ใช้หรือไม่ ซึ่งประเด็นนี้เราเคยคุยกันมาแล้ว เช่น ถ้าในพื้นที่ไม่มีโทรศัพท์แล้วจะแจ้งอย่างไร จึงเป็นที่มาของการเพิ่มวิธีการแจ้งให้มากขึ้น

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า ในลำดับแรก ขอให้ระบุว่าจะแจ้งทางโทรศัพท์ก่อน แล้วถ้าแจ้งทางโทรศัพท์ไม่ได้ ให้แจ้งโดยวิธีการอื่นตามที่ระบุไว้

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า กรณีดังกล่าวหมายความว่าเฉพาะกรณีของโรคติดต่ออันตรายใช้หรือไม่ ส่วนโรคระบาดกับโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง วิธีการแจ้งยังเหมือนเดิมใช้หรือไม่

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า กรณีที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ที่ได้รับแจ้งแล้ว ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อที่เป็นข้าราชการบริหารส่วนกลางภายในหนึ่งชั่วโมงนับแต่ที่ตนได้รับแจ้ง จะใช้วิธีการแจ้งอย่างไร ถ้าเป็นเจ้าพนักงานด้วยตนเอง เห็นว่าใช้วิธีการแจ้งทางโทรศัพท์ได้

นายแพทย์สุเทพ เพชรหมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค สอบถามว่า ระบบงานตอนนี้ เมื่อมีการแจ้ง จะแจ้งเข้ามาที่ใคร

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า ถ้าเป็นการแจ้งจากข้างนอก จะโทรแจ้งมาที่หมายเลขโทรศัพท์ ๑๔๒๒

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า หมายเลขโทรศัพท์ ๑๔๒๒ เป็นหมายเลขโทรศัพท์กลางของกรมควบคุมโรค กล่าวคือ การแจ้งเรื่องร้องเรียนบุหรี่ยา หรือสุรา จะแจ้งมาที่หมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าว แล้วเจ้าหน้าที่ที่รับสายก็จะโอนไปให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละเรื่อง ซึ่งบางครั้งเมื่อโอนไปก็ไม่ติดหรือสายหลุดบ้าง

นายพิสิษฐ์ วงศ์เจียรณา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สอบถามว่า กรณีการแจ้งตามปกตินั้น ในเรื่องจำนวนคู่สาย ช่วงเวลาเข้าเวรของเจ้าหน้าที่ที่มีการตรวจสอบระบบการใช้งานอยู่ตลอดเวลาหรือไม่

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ที่ท่านอาจารย์พจมานเสนอมานั้น เฉพาะกรณีโรคติดต่ออันตรายและเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ที่ต้องแจ้งต่อส่วนกลางโดยทางโทรศัพท์ก่อน ถ้าไม่สามารถแจ้งได้ ให้แจ้งตามวิธีการที่ระบุไว้ในข้อ ๖

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า ในเรื่องชื่อของกฎหมายที่ใช้คำว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการ” ได้มีการสอบถามทางสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าจะสามารถตัดออกได้หรือไม่

นายพิสิษฐ์ วงศ์เจียรณา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า ถ้าเป็นชื่อกฎหมายควรจะเรียงลำดับตามกฎหมายแม่บท แต่ถ้าเป็นวิธีการปฏิบัติ ต้องดูที่ความรุนแรงของโรค เช่น โรคระบาดมีความรุนแรงกว่าโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง แต่ในร่างฯ กลับกำหนดให้โรคระบาดอยู่ลำดับท้ายสุด

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า เนื่องจากตัวชื่อโรคนั้น เวลาเรียงเมื่อขึ้นต้นด้วยโรคติดต่อ จึงต้องตามด้วยโรคติดต่อ ดังที่ปรากฏคือ โรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง และโรคระบาด เพื่อให้ชื่อสอดคล้องกัน โดยในเนื้อหาของกฎหมายเราก็เรียงตามความรุนแรงของตัวโรค

มติที่ประชุม ให้กำหนดเพิ่มเติมกรณีของโรคติดต่ออันตรายในการแจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ เมื่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ได้รับแจ้งแล้ว ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อที่เป็นข้าราชการบริหารส่วนกลางภายในหนึ่งชั่วโมงนับแต่ที่ตนได้รับแจ้ง โดยวิธีการที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคในพื้นที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อที่เป็นข้าราชการบริหารส่วนกลาง ให้แจ้งทางโทรศัพท์ก่อน ถ้ามีเหตุที่ไม่สามารถแจ้งทางโทรศัพท์ได้ ให้แจ้งตามวิธีที่ระบุไว้ในข้อ ๖

๒. ข้อ ๓ วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า กรณีโรคระบาด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ภายใน ๒๔ ชั่วโมง ซึ่งมีประเด็นว่าจะยกเว้นให้กลุ่มเจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้าน เจ้าของสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใดเหมือนกรณีโรคติดต่ออันตรายหรือไม่ โดยฝ่ายเลขานุการได้ยกอ้างขึ้นมาเป็นวรรคสามของข้อ ๓ ว่า “การแจ้งตาม (๑) หรือ (๔) ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยหรือตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่อาจแจ้งภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงได้ ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ทันทีที่สามารถกระทำได้”

นายพิสิษฐ์ วงศ์เจียรณา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า เหตุสุดวิสัยอาจจะเป็นการไม่รู้ก็ได้ใช่หรือไม่

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ไข้หวัด หรืออาจจะเป็นกรณีเช่น โทรมไม่ติด หรือไม่มีโทรศัพท์ โทรศัพท์ไม่มีสัญญาณ เป็นต้น

นายพิสิษฐ์ วงศ์เจริญธนา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า ผมเห็นด้วย เพราะกฎหมายกำหนดบทลงโทษไว้ แต่เรื่องนี้เป็นเหมือนการขอความร่วมมือและเป็นบทเร่งรัดให้เขาปฏิบัติ ซึ่งถ้าเขียนยกเว้นไว้ก็เป็นผลดี เพราะบางทีอาจจะแจ้ง แต่ไม่รู้ว่าต้องแจ้งหรือไม่ เพราะยังไม่รู้ว่าเป็นโรค ถ้าเกิดแจ้งไปแล้ว ก็เกรงจะถูกกล่าวหาว่าเป็นการแจ้งความเท็จหรือไม่

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า เราคำนึงถึงประชาชน คือถ้าจะให้ประชาชนแจ้งโดยการไปรษณีย์หรือส่งถึงหน่วยงานราชการก็คงไม่สะดวก อาจจะแจ้งได้เพียงทางโทรศัพท์หรือแจ้งโดยตรงเท่านั้น ซึ่งสถานที่บางแห่งโทรศัพท์อาจไม่มีสัญญาณหรืออยู่ห่างไกล แต่กลุ่มสถานพยาบาลกับกลุ่ม Lab เรายังบังคับให้ต้องแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมง เนื่องจากเขาต้องมีความรู้พอสมควรที่จะสามารถแจ้งให้เราทราบได้

นายพิสิษฐ์ วงศ์เจริญธนา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า ตามข้อ ๓ (๑) นั้น เป็นกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มสาธารณสุขสุขใช้หรือไม่

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ สอบถามว่า ตามข้อ ๓ (๑) มีแพทย์ผู้ทำการรักษาพยาบาลรวมอยู่ด้วย ดังนั้น แพทย์ก็ได้รับยกเว้นด้วยหรือไม่

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า แพทย์ที่เข้าไปรักษาที่บ้าน อาจไม่ใช่แพทย์เฉพาะทางที่จะมีความสามารถที่จะวินิจฉัยได้ ณ ตรงนั้น ซึ่งต้องกลับมาตรวจที่ Lab ก่อน เราจึงเปิดเป็นข้อยกเว้นให้ แต่ถ้าทางฝ่ายผู้ปฏิบัติเห็นว่าไม่ควรกำหนดข้อยกเว้นสำหรับแพทย์ ก็อาจต้องปรับแก้ตัวบทใหม่

นายพิสิษฐ์ วงศ์เจริญธนา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า มาตรา ๓๑ (๑) ต้องพิจารณาด้วยกัน เพราะส่วนใหญ่หน้าที่ของเจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้าน และแพทย์ต้องไปด้วยกัน ซึ่งถ้าเขียนบทยกเว้นให้เฉพาะเจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้าน แต่ไม่ได้ยกเว้นให้แพทย์ อาจถูกโต้แย้งได้ว่าแพทย์ก็อยู่ในมาตรา ๓๑ (๑) แล้วทำไมถึงเอาไปปนกับมาตรา ๓๑ (๒) (๓) หรือ (๔)

มติที่ประชุม เห็นชอบ

๓. ข้อ ๕ ในกรณีการแจ้งตามข้อ ๒ (๒) หรือ (๓) และข้อ ๓ (๒) หรือ (๓) หากผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาล หรือผู้ทำการชันสูตรหรือผู้รับผิดชอบในสถานที่ที่ได้มีการชันสูตรนั้นเป็นเจ้าของพนักงานควบคุมโรคติดต่อและเป็นผู้พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด หรือเป็นผู้ตรวจพบว่า มีหรืออาจมีเชื้ออันเป็นเหตุของโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเอง ให้ถือว่าได้มีการแจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อแล้ว

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า เหตุผลที่เพิ่มข้อ ๕ ขึ้นมา เนื่องจากกรณีกลุ่มสถานพยาบาลและห้องปฏิบัติการ คนที่มีหน้าที่แจ้งนั้นจะสวมหมวกสองใบ กล่าวคือ บุคคลดังกล่าวเป็นทั้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อและเป็นทั้งผู้พบโรคซึ่งมีหน้าที่ต้องแจ้ง เช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบาราศนราดูลจะเป็นผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาล ในขณะที่เดียวกันก็ถูกแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ซึ่งตามร่างประกาศกระทรวงฉบับนี้เรากำหนดว่า ถ้าพบโรคในสถานพยาบาล ผู้รับผิดชอบสถานพยาบาลต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อสังกัดกรมควบคุมโรคในราชการบริหารส่วนกลาง ดังนั้น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจะต้องแจ้งต่อใครอีกหรือไม่ หรือการที่เขาพบโรค ถือว่าได้มีการแจ้งแล้ว

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า เนื่องจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลบาราศนราดูลไม่ได้ลงสอบสวนโรคเอง ถึงแม้จะเป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อโดยตำแหน่ง แต่เมื่อเขาได้รับแจ้งแล้วก็ต้องแจ้งต่อมาที่สำนักกระบาดวิทยา

นายพิสิษฐ์ วงศ์เจริญรนา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า เห็นว่าเป็นเรื่องของการขัดผลประโยชน์ในตัวคน ถึงแม้เขาจะเป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ซึ่งถ้าหากเขาเป็นเจ้าพนักงานฯ แล้วไม่ทำอะไรต่อ จะเกิดอะไรขึ้นหรือไม่ เพราะในข้อนี้เขียนว่า ให้ถือเสมือนหนึ่งว่าได้รับแจ้งแล้ว ดังนั้นต้องกำหนดว่า เมื่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลโรค ให้ดำเนินการหรือรายงานต่อไป

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า เห็นว่าข้อนี้ไม่จำเป็นต้องเขียนเพิ่ม เพราะอยู่ในบทบัญญัติที่กำหนดให้สถานพยาบาลมีหน้าที่ต้องแจ้งอยู่แล้ว เมื่อแจ้งมาอย่างไร ก็เข้ามาสู่ระบบส่วนรายละเอียดต่างๆ ก็จะกำหนดไว้ในคู่มือ

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ฝ่ายเลขานุการเห็นด้วยถ้าตัดข้อ ๕ ออกแล้วนำไปเขียนไว้ในคู่มือเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน แต่ตอนนี้เราต้องคิดเผื่อไว้เลยว่าในกรณีที่เป็นการสวมหมวกสองใบเขาต้องแจ้งต่อใคร เพื่อนำไปเขียนในคู่มืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยให้คู่มือดังกล่าวออกพร้อมกับร่างฉบับนี้หรือในเวลาใกล้เคียงกัน

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า คู่มือฉบับนี้ใครเป็นคนทำ ทางสำนักระบาดวิทยามีอยู่แล้วหรือไม่

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักระบาดวิทยา กล่าวว่า มีมติที่ประชุม ให้ตัดข้อ ๕ ออก โดยให้นำเนื้อหาไปเขียนไว้ในคู่มืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

๓.๒ ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดค่าใช้จ่ายสำหรับเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ พ.ศ.

ข้อ ๔ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามข้อ ๓ ได้แก่

(๑) ...

(๒) ค่าใช้จ่ายในการทำความสะดวกสถานที่ใช้แยกกัก กักกัน คุมไว้สังเกต หรือจัดการสุขาภิบาลตามมาตรฐานสากลขององค์การอนามัยโลกหรือองค์การระหว่างประเทศด้านการสาธารณสุข

(๓) ...

(๔) ...

(๕) ...

(๖) ...

(๗) ...

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า สืบเนื่องจากข้อ ๔ (๒) เราได้เพิ่มคำว่า “ตามมาตรฐานสากล” เข้ามา เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่จะไปเรียกเก็บกับเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะในแต่ละแห่งมีมาตรฐานในการดำเนินการที่แตกต่างกัน จึงอาจเกิดคำถามตามมาได้ว่าทำไมอันนี้แพงอันนี้ถูก จึงได้เพิ่มคำว่า “ตามมาตรฐานสากล” เข้าไป แต่ยังไม่ชัดเจนว่าเป็นมาตรฐานอะไร ของหน่วยงานใด ดังนั้นจึงเพิ่มถ้อยคำว่า “ตามมาตรฐานสากลขององค์การอนามัยโลกหรือองค์การระหว่างประเทศด้านการสาธารณสุข”

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักระบาดวิทยา สอบถามว่า เรื่องมาตรฐานของราคามีหรือไม่

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องของราคา แต่เป็นการกำหนดเกณฑ์การดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า แต่ถ้อยคำที่เขียนตามข้อ ๔ (๒) เหมือนเป็นเรื่องค่าใช้จ่าย ไม่ใช่เรื่องการดำเนินการ

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักระบาดวิทยา กล่าวว่า ขอยกตัวอย่างกรณีโรคอีโบล่าที่ระบาดในทวีปแอฟริกาตะวันออก ทางทีมงานของเราไปสอบสวนโรคและทำความสะอาดสุขา คนในพื้นที่ไม่ทำอะไรกับพื้นที่ของเขาเลย เมื่อเอาคนไข้ขึ้นรถ ก็ทิ้งบ้านไว้เลย ไม่ดำเนินการอะไรต่อ แต่ของเราต้องเข้าไปทำความสะอาดในบ้านด้วย ซึ่งเราพยายามหาวิธีการสอบสวนโรคของทาง WHO หรือองค์กรอื่น ก็ไม่พบว่ามีเขียนไว้

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า หรือใช้คำว่า “ตามหลักวิชาการ”

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ โดยเรามุ่งไปที่เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่พาผู้เดินทางที่เป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อ ดังนั้น คุณต้องรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งค่าใช้จ่ายตามข้อ ๓ เรวางหลักการไว้ว่า ๑. ให้จ่ายตามจำนวนที่จ่ายจริง ๒. มีค่าใช้จ่ายอะไรบ้างที่ต้องจ่าย โดยเราได้เชิญผู้แทนด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศมาให้ข้อมูล ซึ่งเขาไม่ได้มองแค่กฏอนามัยระหว่างประเทศ เพราะมีเรื่องกฎหมายการเดินทางที่มีมาตรฐานกำหนดไว้เฉพาะด้วย จึงเป็นที่มาของคำว่า “ตามมาตรฐานสากล”

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมศุลกากร กล่าวว่า หลักการคือจ่ายตามจริง ไม่ว่าจะดำเนินการตามมาตรฐานสากลหรือไม่ เพราะอาจมีการตีความไปได้ว่า ถ้าไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ไม่ต้องจ่าย จึงเห็นว่าไม่ต้องมีคำว่า “ตามมาตรฐานสากลขององค์การอนามัยโลกหรือองค์การระหว่างประเทศด้านการสาธารณสุข”

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า เมื่อมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น จะมีกรรมการพิจารณาอยู่แล้วว่าสมควรจ่ายเท่าไร

นางปิ่นนภ นรเศรษฐพันธ์ ผู้แทนสำนักโรคติดต่อทั่วไป กล่าวว่า เนื่องจากด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศของเราจะมีหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นด่านพรมแดน ด่านท่าอากาศยาน ด่านเรือ ซึ่งแต่ละด่านจะมีมาตรฐานไม่เหมือนกัน จึงเห็นด้วยที่ตัดคำว่า “ตามมาตรฐานสากลขององค์การอนามัยโลกหรือองค์การระหว่างประเทศด้านการสาธารณสุข” ออก

มติที่ประชุม ในข้อ ๔ (๒) ให้ตัดคำว่า “ตามมาตรฐานสากลขององค์การอนามัยโลกหรือองค์การระหว่างประเทศด้านการสาธารณสุข” ออก

๓.๓ ร่างระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการชดใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการแทนของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ในกรณีที่ผู้รับคำสั่งละเลยไม่ดำเนินการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ พ.ศ.

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ร่างระเบียบฉบับนี้ได้ปรับตามมติของคณะอนุกรรมการในการประชุมครั้งที่แล้ว โดยในข้อ ๑๑ ให้ปรับเอากรณีของจังหวัดขึ้นเป็น (๑) แล้วให้กรณีของกรุงเทพมหานครเป็น (๒) เพราะเนื้อหาตามร่างระเบียบฉบับนี้กล่าวถึงกรณีของจังหวัดก่อนกรุงเทพมหานคร

มติที่ประชุม เห็นชอบ

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด พ.ศ.

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด พ.ศ. มีที่มาจาก

มาตรา ๓๔ ของพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นมาตราสำคัญที่เป็นเครื่องมือให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อใช้ดำเนินการจัดการโรคติดต่อในพื้นที่ โดยมีหลักการสำคัญคือ กรณีที่มีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้นในพื้นที่ใด ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่มีอำนาจดำเนินการเองหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการ ทั้งหมดนี้กรณีที่เจ้าพนักงานจะต้องเข้าดำเนินการใดๆ ตามมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ วรรคสาม กำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อจะต้องดำเนินการสอบสวนโรคด้วย และร่างประกาศฉบับนี้ได้ผ่านความเห็นชอบในหลักการของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติแล้ว แต่หลักการใหญ่จะอยู่ที่แนวทางในการปฏิบัติการสอบสวนโรค เนื่องจากโรคติดต่ออันตรายจะไม่เกิดปัญหา เพราะมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่ามีจำนวน ๑๒ โรค หากเกิดหรือมีเหตุสงสัยว่าเกิดก็สามารถใช้บังคับได้ทันที แต่ปัญหาจะอยู่ที่โรคระบาด เพราะพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ วางกลไกไว้ว่าจะต้องให้อธิบดีประกาศโดยคำแนะนำของคณะกรรมการวิชาการก่อน โดยประกาศสถานที่เกิด อาการสำคัญ ชื่อโรค และยังให้อำนาจอธิบดียกเลิกประกาศในกรณีที่สภาวะการณ์ของโรคสงบลง ทั้งนี้ สำนักกระบาดวิทยาได้ร่างแนวทางและเงื่อนไขหลักเกณฑ์ที่ควรประกาศหรือสอบสวนโรคว่าแต่ละโรคจะมีลักษณะและเงื่อนไขอย่างไร ในส่วนนี้จะเป็นเรื่องของแนบท้ายประกาศ และขอให้คณะอนุกรรมการด้านกฎหมายพิจารณาในส่วนของหลักการก่อน ส่วนเรื่องของถ้อยคำตามกฎหมายฝ่ายเลขานุการจะรับไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและหารือร่วมกับสำนักกระบาดวิทยา และแนวทางปฏิบัตินี้ก็ยังเป็นแนวทางที่สำนักกระบาดวิทยาใช้ปฏิบัติอยู่ คือยังใช้คำว่า “แนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการสอบสวนโรค”

นางสาวบรรพรรณ ดิเรกโชค ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า กรณีข้อ ๑ (๑) ที่กำหนดให้ต้องดำเนินการไม่เกิน ๑๒ ชั่วโมงนั้น ในทางปฏิบัติจะไม่สามารถดำเนินการได้จริงหรือไม่ เนื่องจากเวลาค่อนข้างกระชั้นชิด

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า ปกติโรคระบาดก็ดำเนินการภายใน ๒๔ ชั่วโมง แต่หากเพิ่มเป็น ๔๘ ชั่วโมงก็จะทำให้มีความยืดหยุ่นขึ้น และคำว่า “เริ่มดำเนินการ” หมายถึงต้องไปให้ถึงพื้นที่ภายใน ๑๒ ชั่วโมงหรือไม่

นายแพทย์สุเทพ เพชรมากร รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า คำว่า “เริ่มดำเนินการ” หมายถึงเริ่มดำเนินการสอบสวนโรคทันที ทั้งนี้ ก็เป็นไปตามหลักวิชาการ

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ร่างแรกที่ทางฝ่ายกฎหมายได้ร่างขึ้นกำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อเป็นผู้เข้าไปดำเนินการ แต่มีประเด็นตามมาตรา ๓๖ ที่ให้ตั้งหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ ซึ่ง ณ ตอนนั้นสำนักกระบาดวิทยาเสนอขึ้นมาว่าควรให้มีการดำเนินการแบบบูรณาการ ดังนั้น จึงต้องกำหนดว่า ในการเข้าไปดำเนินการจะต้องมีเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อร่วมกับหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อด้วย

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ส่วนกรณีข้อ ๒ เป็นการเขียนขยายความวิธีการจัดการกรณีโรคระบาด ซึ่งแตกต่างกับกรณีโรคติดต่ออันตราย ซึ่งโรคระบาดนั้น อธิบดีจะต้องประกาศโดยคำแนะนำของกรรมการวิชาการก่อน ดังนั้น จึงต้องเขียนให้ชัดเจน เพราะจะได้ทราบว่าจะต้องให้อธิบดีประกาศให้ท้องที่ใดเป็นสถานที่ที่มีการระบาดของโรค และจะเกิดคำถามว่าให้เข้าดำเนินการเมื่อใด กล่าวคือนับแต่ได้ทราบประกาศดังกล่าว ส่วนวิธีการทราบประกาศต้องมากำหนดอีกทีว่าจะต้องมีการส่งประกาศนั้นไปให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในท้องที่ทราบโดยวิธีการอย่างไร ซึ่งหลักการนี้ เป็นหลักการที่ได้มีการหารือ ณ ที่ประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า ข้อ ๒ ควรจะขึ้นด้วยคำว่า “โรค” ไม่ว่าจะป็นโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาด

นายปัญญา ใบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ข้อ ๒ เขียนให้เป็นหน้าที่ของหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อด้วยหรือว่าเป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อเพียงคนเดียวเท่านั้น

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า มาตรา ๓๔ บังคับเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ เพียงแต่ว่าหลักการใหญ่ตามข้อ ๑ นั้น หากจะเข้าดำเนินการจะต้องเข้าร่วมกับหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อ

นายปัญญา ใบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ข้อ ๒ นั้นจะต้องใช้ข้อ ๑ เป็นจุดเชื่อม ดังนั้น ข้อ ๒ ต้องเขียนว่ามีหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อ เพราะมีบุคคลภายนอกกรณด้วย มิฉะนั้น หากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อเข้าไปในพื้นที่เพื่อดำเนินการเองจะดำเนินการไม่ได้

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า มาตรา ๓๔ บังคับเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ดังนั้น บุคคลที่กฎหมายกำหนดว่าทราบแล้ว ระยะเวลาตาม ๔๘ ชั่วโมงจะเริ่มนับ คือเมื่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อทราบ

นายปัญญา ใบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ประเด็นของตามข้อ ๑ (๒) กรณีของโรคระบาด ๔๘ ชั่วโมงนับนับแต่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุสงสัยว่าเป็นโรคระบาด แต่กรณีของข้อ ๒ เป็นโรคระบาดเหมือนกัน แต่ ๔๘ ชั่วโมงนับนับแต่ได้ทราบประกาศ ฉะนั้น จะต้องมากำหนดให้ชัดเจนว่า ๔๘ ชั่วโมงควรนับตั้งแต่เมื่อใด

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า ข้อ ๒ จะเกี่ยวพันไปถึงข้อ ๓ จึงขอเสนอให้พิจารณาข้อ ๓ ก่อน จากนั้นจึงกลับมาพิจารณาข้อ ๒ อีกครั้ง คือ ข้อ ๓ เป็นโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง และเงื่อนไขที่จะต้องสอบสวนโรค หากเป็นโรคติดต่ออันตรายแล้ว จะต้องเข้าดำเนินการสอบสวนโรคทันที ไม่ว่าจะป็นโรคใดใน ๑๒ โรคนี้ แต่เมื่อป็นโรคระบาด จะมีที่มาจากโรคที่ต้องเฝ้าระวัง ๕๗ โรค และเมื่อใดที่จะต้องดำเนินการสอบสวนโรค

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า กรณีโรคระบาด ให้ดำเนินการสอบสวนโรคทันทีได้หรือไม่ โดยไม่ต้องรอให้อธิบัติประกาศพื้นที่ระบาด

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค ชี้แจงว่า กลไกของเรื่องนี้มีที่มาจากทางปฏิบัติจริง หากจะประกาศว่าเป็นโรคระบาดจะต้องมีการประชุมคณะกรรมการวิชาการ และที่ประชุมมีมติว่าโรคนั้นเป็นโรคระบาด จากนั้นอธิบดีก็ดำเนินการออกประกาศ และดำเนินการสอบสวนโรคต่อไป

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า กรณีข้อ ๑ (๒) หากจะรอให้มีการประชุมคณะกรรมการวิชาการ และรอกระบวนการประกาศ จะล่าช้าทั้งหมด

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า ถ้ามีเหตุสงสัย แล้วรอให้มีการประกาศ ก็ให้ดำเนินการก่อน เมื่อประกาศแล้วว่าเป็นโรคระบาด และเมื่อดำเนินการแล้ว ก็ดำเนินการต่อ ดังนั้น การประกาศดังกล่าว คือ ให้รู้ว่าโรคนั้นเป็นโรคระบาด จากนั้นก็เข้าสู่ระบบกฎหมาย ส่วนกรณีที่มีเหตุสงสัยป็นเรื่องเจ้าหน้าที่จะต้องเข้าไปดำเนินการไม่ให้โรคดังกล่าวนั้นกระจายออกไป และคำว่า “มีเหตุอันควรสงสัย” ก็จะทำให้มีความยืดหยุ่น

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า กรณีมีเหตุอันควรสงสัย หากเป็นกรณีโรคระบาด จะต้องมีการประกาศก่อน โดยกำหนดว่าเป็นสถานที่นี้ ตำบลนี้ จังหวัดนี้ แต่คำว่า “เหตุอันควรสงสัย” หมายความว่า พอประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสซิกาเป็นโรคระบาดในเขตตำบลนี้แล้ว และไปพบผู้ที่ป่วยนอนอยู่บ้าน โดยไม่แน่ชัดว่าเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น แต่อยู่ในพื้นที่ที่อธิบดีประกาศให้เป็นเขตโรคระบาดแล้ว เช่นนี้ เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๓๔ ได้ทันที ส่วนกรณีข้อ ๒ เนื่องจากโรคติดต่ออันตรายและโรคระบาดมีกลไกที่มาของการเป็นโรคแตกต่างกัน โดยโรคติดต่ออันตรายนั้นจะไม่มีปัญหา แต่กรณีโรคระบาดนั้นจะต้องรอให้อธิบดีประกาศก่อน ทั้งนี้ มีประเด็นว่า หากเป็นกรณีโรคระบาดตามข้อ ๒ จะต้องมีการขออนุญาตไปยังเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ เนื่องจากกรมฯ เป็นผู้ประกาศ ดังนั้น หากกรมไม่แจ้ง เจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจทราบได้ว่าจะต้องดำเนินการเมื่อใด แต่กรณีของข้อ ๑ (๒) หมายถึงกรณีที่เจ้าพนักงานฯ ทราบแล้วว่ามีประกาศ แต่หากไปพบบุคคลซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคในพื้นที่ จะต้องเข้าดำเนินการสอบสวนภายในเวลาที่กำหนด

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า เหตุอันควรสงสัย คือ สงสัยหรืออาจจะรู้ว่าเป็นโรค แต่ว่าโรคตามกฎหมายจะต้องมีการประกาศ เพราะฉะนั้นต้องให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการสอบสวนโรคได้ทันที หากมีเหตุอันควรสงสัย เพื่อไม่ให้โรคกระจายออกไป เห็นว่าข้อ ๑ นั้นสามารถใช้ได้ทั้งสองกรณี แต่ข้อ ๒ นั้นจะเป็นเรื่องของการสอบสวนโรค และกำหนดว่าหากเป็นโรคระบาดก็ต้องประกาศ

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า หากเพียงแค่สงสัยว่าจะมีโรคระบาด ก็ไม่สามารถดำเนินการอะไรได้จนกว่าอธิบดีประกาศก่อน ซึ่งกลายเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ

นายแพทย์สุเทพ เพชรமாக รองอธิบดีกรมควบคุมโรค ชี้แจงว่า ที่ผ่านมานั้น โรคติดต่ออันตรายก็ยุติแล้ว ส่วนโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นจริง ก็ดำเนินการสอบสวนบ้างหรือไม่สอบสวนบ้าง แม้ไม่ตามแนบท้ายประกาศก็เข้าไปดำเนินการสอบสวน แต่เมื่อโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังกลายเป็นโรคระบาดจะมีการยกระดับความเข้มข้น มีสภาพบังคับ เช่นนี้ ก็ต้องมีกรรมการวิชาการขึ้นมา และให้อธิบดีประกาศ แต่โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังนั้นแม้ไม่ดำเนินการประกาศก็สอบสวนอยู่แล้ว ดังนั้น จะกำหนดแยกให้ชัดเจนเป็นข้อ ๒ หรือไม่ โดยให้ข้อ ๑ เป็นโรคติดต่ออันตราย

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า หากสงสัยแล้ว ต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อเก็บหลักฐาน แต่ตอนนี้ถูกห้ามทำงาน เพราะกฎหมายบังคับว่าจะต้องมีการประกาศก่อน จึงจะเข้าดำเนินการสอบสวนได้ ขณะนี้ทำได้เพียงเฝ้าระวังเท่านั้น และมีกระแสมาจากพื้นที่มาตอนนี้คือ หากไม่มีการประกาศ เจ้าหน้าที่ก็ไม่ต้องทำอะไร ก็จะกลายเป็นกฎหมายที่รอนสิทธิของเจ้าหน้าที่ เช่น กรณีของอาหารเป็นพิษ หากไม่ไปเก็บหลักฐานในวันนั้น เพราะต้องรออธิบดีประกาศก่อน ก็จะไม่ทันการณ์

นายแพทย์สุเทพ เพชรமாக รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า หากมองจากมุมบริหาร เห็นว่า หากเกิดโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังหรือปัญหาสาธารณสุขอื่นๆ ก็ต้องทำตามบทบาทหน้าที่ของแพทย์ พยาบาล หรือกระทรวงสาธารณสุข ตามมาตรฐานวิชาชีพ ตามบทบาทของกรมต่างๆ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินซึ่งให้อำนาจอยู่แล้ว แต่หากมีปัญหาโรคระบาด ก็จะมีการยกระดับความเข้มข้นและสภาพบังคับ แต่เกิดความวิตกกังวลว่า หากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่แปลความว่าหากไม่มีการประกาศว่าเป็นโรคระบาด ก็ไม่ต้องดำเนินการ ทั้งๆ ที่มีหน้าที่โดยอาชีพ โดยตำแหน่งอยู่แล้ว เพียงแต่ว่ากฎหมายยังไม่มีการบังคับให้ดำเนินการเท่านั้น ดังนั้น จะต้องมาทำความเข้าใจว่า แม้ไม่มีการประกาศจากอธิบดีก็สามารถสอบสวนโรคได้

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบวนวิธีวิทยา กล่าวว่า ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย แนะนำให้เผื่อระวังไปเรื่อยๆ จนกว่าจะมีการประกาศเป็นโรคระบาดก่อน ถึงจะไปสอบสวนโรคได้

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ตอนร่างกฎหมายขณะนั้น ผู้ร่างเข้าใจว่าจะกระบวนกรต้องเร็ว โดยจะไม่คำนึงว่าจะมีเหตุเจตนาพิเศษ ที่จะคำนึงถึงเรื่องเศรษฐกิจ หรือเรื่องอื่นๆ กล่าวคือ หากเกิดโรคแล้ว หน่วยที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่ตามกฎหมายจะต้องเข้าดำเนินการ ซึ่งเมื่อมีเหตุอันควรสงสัย ก็จะต้องมีการดำเนินการออกประกาศโดยเร็ว เพื่อที่เจ้าหน้าที่จะได้เข้าไปสอบสวนโรค แต่เมื่อยังไม่มีมีการออกประกาศ ก็ไม่สามารถดำเนินการตามหน้าที่ได้

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่จะต้องเข้าทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับคำว่า “สอบสวนโรค” ตามกฎหมายนี้กับทางปฏิบัติจริงว่าอย่างไรที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเจ้าหน้าที่มีหน้าที่จะต้องเข้าไปเผื่อระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคอยู่แล้ว ขึ้นอยู่กับว่าเรื่องที่เข้าไปดำเนินการนั้นเกี่ยวข้องกับส่วนไหน โดยพิจารณาเป็นรายกรณีไป เช่น การพ่นลูกน้ำยุงลาย ไม่ต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างไรก็ดี เจ้าหน้าที่ก็ยังมีหน้าที่ตามภารกิจของกระทรวง และไม่ได้หมายความว่าเมื่อกฎหมายนี้ไม่มีการประกาศว่าเป็นโรคระบาดแล้ว ก็ไม่ต้องดำเนินการอย่างไรเห็นว่าเป็นไม่ถูกต้อง เพราะตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ก็ยังคงกำหนดหน้าที่ให้ดำเนินการ เพียงแต่กฎหมายนี้มีมาตรการรอนสิทธิขั้นสูงอยู่ เพราะจะต้องดำเนินการถึงขั้นแยกกัก หรือสั่งให้ไปรื้อโรงเรียน ซึ่งจะกระทบถึงค่าใช้จ่ายของเจ้าของ ดังนั้น จึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยการประกาศโรคระบาดก่อน ดังนั้น เป็นเรื่องที่จะต้องมาทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติว่าถ้าหากเป็นการเข้าไปทำงานตามปกติ ก็สามารถทำได้อยู่แล้ว โดยไม่ต้องอ้างพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่เมื่อเกิดโรคระบาดขึ้นก็สามารถใช้มาตรการรอนสิทธิขั้นต่ำจนถึงขั้นสูงได้ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ส่วนการประกาศโรคระบาดนั้น จะมีเกณฑ์ที่เป็นแนวทางในการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการด้านวิชาการไว้ว่าหากเป็นกรณี เช่น โรคนี้หากพบผู้ป่วย ๑ ราย หรือ ๓ ราย ก็ถือว่าคณะกรรมการวิชาการเห็นชอบให้อธิบัติประกาศโรคระบาดได้ เช่นนี้ก็จะทำให้ไม่ต้องมีการนัดประชุมคณะกรรมการวิชาการด้านเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบอีก

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า ควรกำหนดว่า กรณีที่สงสัยว่ามีโรคระบาดเกิดขึ้นให้ดำเนินการตามแนวทางโดยอนุโลม กล่าวคือ กรณีของการสอบสวนโรคก่อนที่จะมีการประกาศ และในกรณีที่มีการประกาศแล้ว ก็ให้ใช้แนวทางเดียวกัน คือ ถ้าหากสงสัยว่าเป็นโรคระบาด ให้นำแนวทางดังกล่าวมาปฏิบัติโดยอนุโลม และเพื่อความชัดเจน ในข้อ ๒ ให้กำหนดว่า การดำเนินการสอบสวนโรคตามข้อ ๑ (๒) เมื่ออธิบดีกรมควบคุมโรคได้ประกาศแล้ว ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อดำเนินการได้ทันที นับแต่ได้ทราบประกาศดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่เกิน ๔๘ ชั่วโมง และวรรคสอง การสอบสวนโรคกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีโรคระบาดเกิดขึ้น ให้นำโรคระบาดใช้โดยอนุโลม

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สอบถามว่า ๔๘ ชั่วโมง นับจากอะไรเป็นหลัก และในกรณีที่สงสัยแต่ยังไม่มีมีการประกาศ จะทำอย่างไร แต่ถ้าหากนำมาตรการ

เมื่อมีการประกาศโรคระบาดมาใช้บังคับโดยอนุโลมแล้ว ก็จะเป็นการกระทบสิทธิประชาชน และหากต่อมาไม่มีการประกาศเป็นโรคระบาด เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อก็จะถูกกระทบเช่นกัน ดังนั้น ควรเขียนหลักการนี้ แต่ว่าจะเขียนแยกข้อหรืออย่างไร

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า เพราะฉะนั้น มาตรการป้องกันคือ ถ้าหากสงสัยว่ามีโรคระบาดเกิดขึ้น จะต้องดำเนินการไปก่อน ซึ่งจะเป็นหรือไม่เป็นโรคระบาดก็ไม่ใช่ว่าจะสำคัญ เพียงแต่ถ้าหากเป็นโรคระบาดแล้ว จะต้องมีการประกาศก่อนเท่านั้นเอง หรืออาจจะไปออกระเบียบมาตรฐานในการสอบสวนโรคโดยทั่วไป โดยเอาแบบนี้ไปใช้ และประกาศให้ปฏิบัติก็ได้

นางสาวอังคณา บริสุทธิ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า หมายถึงแนวทางปฏิบัติแนบท้ายประกาศหรือไม่ ซึ่งจะใช้กับกรณีที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด โดยใช้แนวทางเดียวกันได้ ทั้ง ๑๐ ข้อ

นายภาคภูมิ ไชยบูรณ์ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ กล่าวว่า มาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อเข้าดำเนินการได้ทันที ถ้ามีการประกาศโรคระบาด แต่ถ้าหากไม่มีการประกาศก็ยังคงมีหน้าที่ทำ โดยไม่ต้องมีกรอบเวลา ๔๘ ชั่วโมงมาบังคับ และกรณีของการทราบประกาศ จะมีประเด็นว่าทราบเมื่อใด

นางสาวอังคณา บริสุทธิ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ก่อนที่จะมีการแลกเปลี่ยนประเด็นเรื่องการประกาศโรคระบาดที่มีการเสนอให้แยกข้อว่า ถ้าเป็นโรคติดต่ออันตรายให้เป็นข้อหนึ่ง และโรคระบาดเป็นอีกข้อหนึ่ง เรื่องนี้ฝ่ายเลขานุการจะรับไปดำเนินการปรับ เนื่องจากร่างนี้จะกลับเข้ามาสู่การพิจารณาของคณะกรรมการครั้งหน้า และจะขออนุญาตกำหนดให้โรคติดต่ออันตรายเป็นข้อ ๑ แล้วแยกกรณีโรคระบาดออกเป็นอีกข้อหนึ่ง เพราะว่าโรคระบาดนั้นเป็นกรณีที่จะต้องเข้าไปดำเนินการเมื่อไหร่ และจะต้องรอให้อธิบดีประกาศว่าเป็นโรคระบาดก่อน ทั้งนี้ เห็นด้วยกับทางผู้แทนสำนักงานงบประมาณที่ว่า การที่อธิบดีประกาศ หมายถึงต้องเป็นกรณีโรคระบาดที่เมื่ออธิบดีกรมควบคุมโรคโดยคำแนะนำของคณะกรรมการด้านวิชาการได้ประกาศแล้ว ให้กรมควบคุมโรคแจ้งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ทันที ภายในเมื่อใดโดยวิธีการอย่างไร โดยฝ่ายเลขานุการจะรับไปหารือกับสำนักกระบวนวิธีวิทยา

นายแพทย์สุเทพ เพชรมากร รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า ทางสำนักกระบวนวิธีวิทยา ถ้าจะให้เกิดความชัดเจน ก็ให้กำหนดรูปแบบการทำงานว่าการสอบสวนโรคที่จะดำเนินการนั้นมีกรณีใดบ้าง บุคคลใดที่มีหน้าที่ต้องดำเนินการ โดยกำหนดไว้ในคู่มือปฏิบัติ

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า เพียงแต่การประกาศโรคระบาดนั้นยังไม่เพียงพอ เพราะมาตรา ๙ กำหนดว่า เมื่อประกาศแล้วจะต้องมีการแจ้งให้เจ้าพนักงานฯ ทราบ ตัวอย่างกรณีโรคพิษสุนัขบ้า เมื่อมีเหตุขึ้นมาแล้ว แต่ยังไม่มีการประกาศ ก็ยังไม่เป็นโรคระบาด แต่กระบวนการทำงานของบุคลากรในพื้นที่เรื่องโรคพิษสุนัขบ้าจะต้องทำอย่างไรถ้ามีเพียงเหตุอันควรสงสัยว่าเกิดโรค แต่หากต่อมาอธิบดีไม่ประกาศ ก็ยังไม่เป็นโรคระบาด แต่ได้มีการดำเนินการไปแล้ว ดังนั้น กรณีเรื่องโรคระบาด จะกำหนดให้ดำเนินการได้เมื่อมีการประกาศโรคระบาดแล้ว หรือกรณีที่มีเหตุสงสัยด้วย

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบวนวิธีวิทยา สอบถามว่า กรณีข้อ ๔ ครอบคลุมทั้งการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดหรือไม่

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า โดยทางปฏิบัติก็จะดำเนินการ อยู่แล้ว แต่ไม่ได้มาบังคับว่าบุคคลใดดำเนินการ แต่เรื่องนี้ก็จะมีกำบังคับ เช่น ข้อ ๔ การสอบสวนโรคจะต้อง ทำให้เสร็จภายใน ๔๘ ชั่วโมง และเมื่อสอบสวนโรคเสร็จแล้วก็ต้องรายงาน

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า ข้อ ๓ ต้องใช้ชื่อเต็ม คือ แนวทางปฏิบัติในการ ดำเนินการสอบสวนโรคแนบท้ายประกาศนี้

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ข้อ ๕ เป็นเรื่องวิธีการแจ้ง และวิธีการ รายงาน เมื่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อสอบสวนโรคเสร็จแล้ว จะต้องมีการรายงานมายังคณะกรรมการ โรคติดต่อจังหวัด และคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดรายงานมายังกรมควบคุมโรค โดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง และหากมีรายละเอียดจำนวนมาก กรมก็ต้องทำคู่มือแนวทางออกมาว่าหมายเลขโทรศัพท์ หมายเลขโทรสาร และหมายเลขไปรษณีย์ของแต่ละแห่งนั้นหมายเลขอะไร แล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานฯ ในพื้นที่รับทราบโดยทั่วกัน

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า ต้องไปปรับแนวทางการปฏิบัติ ในแนบท้ายประกาศ เพื่อให้เข้าใจว่ากรณีอื่นก็สามารถสอบสวนโรคได้ มิฉะนั้น พอใช้คำว่า “เงื่อนไขในการ สอบสวนโรค” ก็จะมาแปลความว่า เมื่อไม่เข้าเงื่อนไขแล้วจะไม่ดำเนินการสอบสวนโรค ดังนั้น สำหรับแนวทาง ปฏิบัติแนบท้ายประกาศ จะต้องเขียนให้เข้าใจชัดเจน

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า แนวทางปฏิบัติแนบท้าย ประกาศนี้เป็นแนวทางในการสอบสวนโรคปกติเท่านั้น ไม่ใช่แนวทางการสอบสวนโรคระบาด

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า สำนักกระบาดวิทยาต้องไปกำหนด แนวทางในการสอบสวนโรคว่าต้องดำเนินการในกรณีใดบ้าง อย่างไร เพื่อที่ศูนย์กฎหมายจะได้นำมาปรับเป็น ถ้อยคำในแนบท้ายของประกาศ โดยเขียนเพื่อให้เข้าใจได้ว่ากรณีอื่นๆ ก็สามารถสอบสวนโรคได้ ดังนั้น แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการสอบสวนโรคแนบท้ายร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขนี้ ต้องเขียนให้เข้าใจ ได้อย่างชัดเจน

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา ชี้แจงว่า ตอนที่จัดทำแนวทางปฏิบัติ ในการดำเนินการสอบสวนโรคแนบท้ายร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับนี้ ก็ได้กำหนดให้เป็นแนวทาง ปฏิบัติในการสอบสวนโรคปกติ ไม่ใช่กรณีโรคระบาด สืบเนื่องจากการจัดทำแนวทางปฏิบัติในการสอบสวนโรค ตอนแรกได้จัดทำเป็นสองระดับ คือ แนวทางปฏิบัติในการสอบสวนโรคปกติ และแนวทางปฏิบัติในการ สอบสวนโรคระบาด แต่ภายหลังได้ชะลอแนวทางปฏิบัติในการสอบสวนโรคระบาดไว้ก่อน

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า สำนักกระบาดวิทยาจะต้องปรับปรุง แนวทางปฏิบัติในการสอบสวนโรคแนบท้ายร่างประกาศฉบับนี้ใหม่ โดยพิจารณาจากการปฏิบัติงานจริงว่า จะต้องดำเนินการในกรณีใดบ้าง อย่างไร ส่วนศูนย์กฎหมายก็ต้องไปดูถ้อยคำต่างๆ ว่า ถ้าจะยกระดับมาตรการ ในการควบคุมโรค โดยเมื่ออธิบดีประกาศให้โรคใดเป็นโรคระบาดในพื้นที่ใดแล้ว จะต้องมีการดำเนินการต่างๆ อย่างไร ทั้งนี้ แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการสอบสวนโรคแนบท้ายร่างประกาศฉบับนี้ จะต้องมีเนื้อหาที่ สอดรับกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าใจได้อย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง เพราะถ้าไม่เข้าใจก็จะกลายเป็นว่า ไม่กล้าทำงาน ก็จะมีปัญหาได้

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา สอบถามว่า กรณีที่ยังไม่เข้าเกณฑ์ การประกาศโรคระบาด ถ้าจะต้องออกไปสอบสวนโรค มีกฎหมายอะไรมารองรับการปฏิบัติหน้าที่ของ

เจ้าหน้าที่ เช่น การเข้าไปในบ้านคนไข้ สามารถทำได้หรือไม่ คืออย่างน้อยในการปฏิบัติงาน จะต้องสามารถเข้าไปตรวจสถานที่ได้

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า เรื่องนี้ถือเป็นข้อเท็จจริง ประเด็นนี้เคยมีกรณีที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น กรณีการระบาดของโรคไข้เลือดออก มีผู้ป่วย ๒ - ๓ รายติดๆ กัน แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติงานก็พบว่าบ้านปิด เข้าไม่ได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่มีความต้องการจะเข้าไปกำจัดลูกน้ำยุงลาย หรือกรณีเจ้าของบ้านไม่ให้เข้า ประเด็นอย่างนี้ ขอรื้อในเชิงข้อกฎหมายว่า จะสามารถออกแบบกฎหมายให้สามารถบังคับได้หรือไม่

นายปัญญา ใบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า กรณีโรคระบาด หากอธิบดีกรมควบคุมโรคยังไม่ได้ประกาศ เจ้าหน้าที่ก็ไม่สามารถเข้าไปบังคับประชาชนให้ทำตามได้ หากเจ้าหน้าที่เข้าไปกระทำการใดใด ก็จะถือเป็นการทำตามภารกิจปกติของบุคลากรทางสาธารณสุข ซึ่งถ้าประชาชนไม่ให้ความยินยอม ก็จะไม่สามารถบังคับใช้มาตรการตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปกระทำการในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ แต่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งหากไม่ได้รับความร่วมมือ ก็จะเข้าลักษณะเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายอาญา คือการไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ แต่ทั้งนี้ต้องดูด้วยว่าเรามีเจตนาอย่างไร

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า เรื่องอำนาจในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่มีบัญญัติอยู่ในมาตรา ๓๔ (๘) ความว่า “(๘) เข้าไปในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีหรือสงสัยว่ามีโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาดเกิดขึ้น เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคมิให้มีการแพร่ของโรค” นั่นคือ ถ้าสงสัยว่าเข้าไปได้หรือไม่ คำตอบคือเข้าไปได้ ซึ่งถ้าฝ่าฝืนก็จะมีผลผิด

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า กรณีที่เป็นมาตรการตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เจ้าหน้าที่น่าจะไม่ต้องกังวล แต่ตอนนี้เจ้าหน้าที่กังวลน่าจะเป็นกรณีบทบาทหน้าที่ตามภารกิจปกติ เมื่อยังไม่ได้มีการยกระดับของโรคขึ้นเป็นโรคระบาด ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าไป ยกตัวอย่างตอนที่มี food poisoning ที่ตามสืบตั้งแต่เมื่อพบนักเรียนท้องร่วง ไปจนถึงร้านอาหาร เชียงใหม่ในตลาด สุดท้ายตามไปจนถึงหน้าโรงงาน แต่เมื่อไปถึงหน้าโรงงานเกิดปัญหาขึ้นว่า โรงงานไม่ให้เข้า สรุปคือเจ้าหน้าที่กังวลว่าพอลังประกาศเป็นโรคระบาด เขาจะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้จนถึงที่สุดอย่างที่เราควรจะเป็น

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า กฎหมายกำหนดว่า กรณีที่สงสัย ก็สามารถเข้าไปได้

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ หลักการสงสัยจะใช้ได้ต้องมีการประกาศโรคให้เป็นโรคระบาดก่อน หากอธิบดียังไม่ได้ประกาศโรคให้เป็นโรคระบาด ก็ยังเข้าไปไม่ได้ และการที่อธิบดียังไม่ได้ประกาศให้โรคให้เป็นโรคระบาด สถานะของโรคจึงเป็นเพียงโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง แต่ในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ แม้อธิบดียังไม่ประกาศ เจ้าหน้าที่ก็ต้องเริ่มกระบวนการทำงานแล้ว จึงขอชี้แจงเป็นสองกรณี ดังนี้ กรณีที่หนึ่ง การใช้มาตรการตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เจตนาารมณ์ของกฎหมายคือต้องการยกระดับความเข้มข้นในการปฏิบัติการป้องกันและควบคุมโรค ดังนั้น เราจึงมีอำนาจรอสิทธิได้ตามกฎหมายเมื่อมีความจำเป็น หากต้องมีการกระทำการใดหรือสั่งให้ผู้ใดกระทำการใด ผู้ซึ่งถูกสั่งโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ ต้องให้ความร่วมมือ

และอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ เนื่องจากถือเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้แล้วในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ ดังนั้น ถ้าเจ้าหน้าที่ที่มีความจำเป็นต้องเข้าไปในที่รโหฐาน ก็จะไม่มีความผิดฐานบุกรุก และถ้าผู้ที่ถูกส่งขัดขวางการเข้าปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ก็จะไม่มีความผิดฐานไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานของรัฐตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งย่อมเห็นได้อย่างชัดเจนในกรณีนี้ แต่ถ้าเป็นกรณีที่สอง กรณีที่ยังไม่ได้มีการประกาศให้เป็นโรคระบาด การเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จะมีข้อจำกัด กรณีข้าราชการเข้าปฏิบัติงานตามหน้าที่ ถ้าได้รับความร่วมมือก็จะไม่มีปัญหา แต่ผู้ซึ่งถูกสั่งโดยเจ้าหน้าที่นั้นยืนยันชัดเจนว่าไม่ให้เจ้าหน้าที่เข้าพื้นที่ เจ้าหน้าที่ก็จะสามารถทำเท่าที่จะทำได้ เพราะเจ้าหน้าที่เองไม่สามารถบุกเข้าไปในที่รโหฐานของบุคคลอื่นได้

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ถ้าหากจะใช้มาตรการตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ หลักการหนึ่งที่สำคัญคือ เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าไปในที่รโหฐานหรือบ้านของบุคคลใด ต้องแสดงบัตรทุกครั้ง แต่การทำงานปกติก่อนหน้านี้ เราอาจจะไม่แสดงบัตรได้ เพราะเราไม่ได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้ แต่เป็นการเข้าไปปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ปกติ เพราะฉะนั้น เขาก็ย่อมมีสิทธิ์ที่จะไม่ให้เราเข้าไปได้ ที่ผ่านมาระบบใช้วิธีการให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันเป็นคนพาไป ซึ่งถ้าเขาไม่ยอมเราก็ไม่สามารถทำอะไรได้ในทางกฎหมาย แต่ถ้าเรานำบัตรไปแสดง เราก็จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ว่า เราเป็นเจ้าพนักงานที่กระทำการตามกฎหมาย แต่ก็จะมีปัญหาเรื่องความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมายในระยะแรก และถึงแม้เขาไม่ให้เข้าไป ก็ไม่อาจไปเอาผิดกับเขาได้ ถ้าเราไม่ได้แสดงบัตรว่าเราเป็นเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ ซึ่งถ้าเราแสดงบัตรแล้ว แต่เขายังไม่ให้เข้าไปอีก เขาก็จะมีปัญหาด้านความสัมพันธ์ทางรัฐศาสตร์ เพียงแต่เราต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่เขาว่าเราไม่นำมาตรการทางกฎหมายไปใช้บังคับกับเขา รวมถึงต้องสร้างความมั่นใจแก่เขาว่า หากเขาให้ความร่วมมือ เขาจะไม่มีปัญหาเพราะเขาเองก็จะกังวลใจว่าบ้านเขาจะถูกมองว่าเป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรคในสายตาของเพื่อนบ้าน

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา สอบถามว่า สามารถบัญญัติโดยใช้ข้อความว่า “ถ้ามีเหตุสงสัยว่ามีโรคระบาด ให้ดำเนินการได้โดยอนุโลม” ได้หรือไม่ หรือจำเป็นต้องมีการประกาศเสียก่อน จึงจะสามารถใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า จำเป็นต้องมีการประกาศก่อน มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดการลักลั่นในการใช้กฎหมาย เช่น บางจังหวัดมีประกาศก่อนค่อยเริ่มปฏิบัติหน้าที่ ส่วนอีกจังหวัดอาจมีเพียงเหตุสงสัยก็เริ่มดำเนินการทันที ในขณะที่จังหวัดรอบข้างยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ เป็นต้น ดังนั้น ถ้ามีการบัญญัติให้นำกฎหมายมาใช้โดยอนุโลม ก็จะเกิดปัญหาว่า คำว่า “โดยอนุโลม” ให้นำมาใช้แค่ไหน อย่างไร ซึ่งมันเป็นการยากที่จะสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน อันจะก่อให้เกิดปัญหาแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นอันมาก แต่ทั้งนี้ก็ไม่ขัดข้องหากจะมีการนำหลักการดังกล่าวไปกำหนดไว้ในประกาศนี้ เพียงแต่จะต้องมีการกำหนดนิยามของคำว่า “โดยอนุโลม” ที่สามารถอธิบายให้เจ้าหน้าที่เข้าใจได้อย่างชัดเจน

แพทย์หญิงพจมาน ศิริอารยาภรณ์ ผู้แทนสำนักกระบาดวิทยา กล่าวว่า แต่ประเด็นที่เป็นปัญหาเพราะว่าบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ค่อนข้างที่จะสุดโต่ง คือ เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้มาตรการที่เป็นการรอนสิทธิ์ก็เป็นที่ต้องรอนสิทธิ์ค่อนข้างมากไปเลย ไม่มีมาตรการชั้นกลางที่ช่วยให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้สะดวกขึ้น คือขอแค่อำนาจในการเข้าไปในพื้นที่เกิดการระบาดของโรคได้ เพื่อให้สามารถเข้าไปทำงานได้ตามบทบาทภารกิจปกติ ซึ่งไม่ได้ต้องการไปรอนสิทธิ์ถึงขนาดเมื่อเข้าสู่สถานการณ์การประกาศพื้นที่โรคระบาด

แต่ถ้ามีการประกาศโรคระบาดแล้ว ก็จะไม่มีปัญหาในการปฏิบัติ ดังนั้น ถ้าเรากำหนดให้มีการดำเนินการได้โดยอนุโลม โดยขยายความคำว่า “ดำเนินการได้โดยอนุโลม” คือ การให้เข้าไปในพื้นที่ได้ ส่วนข้ออื่นก็ไม่จำเป็นต้องใช้ เจ้าหน้าที่ก็สามารถสอบสวนโรคได้ตามปกติ แต่ขยายความคำว่า “อนุโลม” ให้มีความหมายว่าสามารถเข้าไปในพื้นที่เกิดโรคได้ โดยไม่ได้ใช้อำนาจไปหยุดกิจการ ไปกักกัน หรือไปดำเนินการอื่นใดที่เป็นการรอนสิทธิมากเกินไปจนเกินไป

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า การเขียนกำหนดให้ในกรณีที่ยังไม่มีประกาศโรคระบาด ให้นำเฉพาะมาตรการที่ไม่กระทบสิทธิมากเกินไปมาใช้นั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า เรื่องโรคอาจแยกได้สองส่วน ส่วนแรกคือ เมื่อมีเหตุสงสัย ในระหว่างนี้ก็ต้องมีการเข้าไปเก็บตัวอย่างเพื่อควบคุมโรค เพื่อที่จะได้ทราบว่า เป็นโรคติดต่ออันตราย หรือจะนำไปสู่การประกาศเป็นโรคระบาดได้หรือไม่ ซึ่งมาตรการนี้มีไว้เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการอื่นๆ ที่จะตามมา เพื่อให้สามารถเข้าไปดำเนินการด้วยมาตรการอื่น ๆ ในภายหลังได้ ซึ่งหากเป็นโรคติดต่ออันตราย หรือมีการประกาศโรคระบาดแล้ว เจ้าหน้าที่ก็จะสามารถใช้อำนาจตามกฎหมายได้อย่างเต็มที่ อีกส่วนคือ เมื่อสถานการณ์การระบาดของโรคคลี่คลายแล้ว ก็ต้องมีการดำเนินการเฝ้าระวังต่อไป ทั้งนี้ เมื่อเทียบเคียงกับกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมโรคในสัตว์ เหตุอันควรสงสัยนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ นายสัตวแพทย์ หรือสัตวแพทย์ด่านกักสัตว์ สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายในการเข้าไปได้เลย แม้แต่สิ่งทำลายก็ยังสั่งทำได้ แต่ถ้าคำสั่งดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ต้องปฏิบัติตามคำสั่งค่อนข้างมาก กฎหมายก็ได้กำหนดให้รัฐต้องชดเชยความเสียหายแก่เจ้าของสัตว์หรือผู้ครอบครองโรงเรือนไม่เกินสองในสามส่วน ดังนั้นจึงเห็นว่ามาตรการของรัฐจะต้องใช้บังคับในลักษณะนี้ ไม่ใช่เกิดโรคแล้วจึงถือว่า มีเหตุสงสัย และเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงเห็นว่าต้องเริ่มดำเนินการมาตรการด้วยการเข้าไปควบคุม เข้าไปดูแล เข้าไปกำกับ เพื่อไม่ให้โรคแพร่ระบาด ซึ่งถ้าหากมีความจำเป็นต้องเข้าไปตรวจค้นแล้ว ก็ต้องขอหมายค้นต่อไป และหากเป็นการเข้าไปเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของสาธารณะแล้ว แม้เป็นเพียงเหตุสงสัย ก็น่าจะทำได้ เพียงแต่ต้องอธิบายเหตุผลความจำเป็นในการต้องเข้าไปปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เชื่อว่าประชาชนน่าจะให้ความร่วมมือ

นายแพทย์สุเทพ เพชรมากร รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า ในข้อ ๑ คำว่า “มีเหตุสงสัย” เป็นกรณีที่เกิดโรคระบาดหรือโรคติดต่ออันตรายหรือที่มีเหตุสงสัยว่าเกิดโรค ก็ต้องทำการสอบสวนโรคได้ และกฎหมายฉบับนี้มีการกำหนดเรื่องบัตรและเครื่องแบบของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ และต้องมีการเตรียมการเพื่อให้อธิบดีออกประกาศได้ไม่ยากเมื่อถึงคราวที่จำเป็นจริงๆ ซึ่งถ้าหากกรณีที่กำหนดไว้ก็ให้อธิบดีสามารถประกาศได้โดยไม่ต้องรอคณะกรรมการด้านวิชาการพิจารณา ดังนั้น จึงขอมอบหมายให้ผู้แทนสำนักกระบวนวิชาจัดทำและเรียบเรียง standing order

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า ในกรณีของโรคระบาดนั้นมีสองแบบคือ ถ้าเป็นโรคระบาดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ คำว่า “เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น” ต้องรออธิบดีประกาศให้เป็นโรคระบาดและกำหนดพื้นที่ก่อน แล้วถึงจะสงสัยว่าคนที่อยู่ในพื้นที่นั้นมีเหตุสงสัยว่าเป็นโรคระบาดที่อธิบดีประกาศหรือไม่ ประการที่สอง ถ้าเป็นเหตุที่เราสงสัยว่าเป็นโรคที่ต้องเข้าไปสอบสวนตามภารกิจปกติตามที่เคยทำมา ซึ่งยังไม่ได้เป็นโรคระบาดที่อธิบดีประกาศตามกฎหมายนี้ แต่เข้าตามเกณฑ์ที่เราเคยทำมาตลอด ซึ่งเมื่อเข้าเกณฑ์นี้แล้ว เราต้องเข้าไปดำเนินการตามภารกิจปกติ ซึ่งทางสำนักกระบวนวิชา

และศูนย์กฎหมายต้องเข้าไปช่วยกันทำตรงนี้ให้เกิดความกระจ่าง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจว่ากรณีใดคือคำว่า “มีเหตุสงสัยว่าเป็นโรคระบาด” ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือกรณีใดเป็นเหตุสงสัยว่าเป็นโรคที่เราต้องเข้าไปสอบสวนโรคตามบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งสองกรณีนี้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการเข้าไปดำเนินการต่างกัน ดังนั้น ส่วนไหนที่ต่างหรือส่วนไหนที่เหมือนกัน เป็นจุดที่ต้องไปทำความเข้าใจร่วมกัน

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ถ้าเป็นการสอบสวนโรคในกรอบของการปฏิบัติหน้าที่ปกติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เพียงแต่มีเครื่องแบบให้รู้ว่าเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข ก็ใช้ได้แล้ว

นายพิสิษฐ์ วงศ์เจริญธนา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า ถ้าเป็นกรณีเกี่ยวกับการปฏิบัตินี้ ขอให้มองเป็นวงกลมสามส่วน คือ ก่อนเกิดโรค ขณะเกิดโรค และหลังเกิดโรค ซึ่งตอนนี้ปัญหาที่เราพบก็คือ ก่อนเกิดโรคยังไม่มีการประกาศว่าวิธีการปฏิบัติคือต้องทำอะไร อย่างไร ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องสวมเครื่องแบบและแสดงบัตรเพื่อให้ทราบที่กำลังแสดงตัวเป็นเจ้าของพนักงานและใช้อำนาจตามที่กฎหมายที่กำหนด ส่วนวิธีการในการเข้าไปปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ชัดเจนอยู่แล้วว่าสามารถเข้าไปได้ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา แต่เมื่อเกิดโรคแล้ว โดยเฉพาะในช่วงที่ต้องตอบโต้ ช่วงฟื้นฟู หรือช่วงบรรเทาหนี้ เป็นช่วงที่มีการประกาศโรคระบาดแล้ว ก็จะสามารถใช้อำนาจหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ อันนี้เราต้องทำความเข้าใจว่าในช่วงที่ต้องป้องกัน เราต้องทำอะไร อย่างไร

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า ร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบสวนโรคอันตรายหรือโรคระบาด พ.ศ. เป็นร่างที่ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติแล้ว กรมควบคุมโรคโดยศูนย์กฎหมาย สำนักโรคติดต่อวิทยา และสำนักโรคติดต่อทั่วไป จะจัดรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติในปลายเดือนนี้ ทั้งนี้จะนำร่างฉบับนี้ไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มีความซับซ้อนในรายละเอียดเชิงปฏิบัติ ซึ่งถ้าประกาศออกไปแล้ว อาจกลายเป็นปัญหาแก่ผู้ปฏิบัติได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรับฟังความคิดเห็นอีกครั้ง

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า สำหรับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการสอบสวนโรคแบบทำร้ายร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับนี้ ท่านประธานจะพิจารณาหรือจะมอบหมายให้ทางสำนักโรคติดต่อวิทยาเข้าไปดำเนินการ

นายแพทย์สุเทพ เพชรมากร รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า แนวทางปฏิบัติในการดำเนินการสอบสวนโรคแบบทำร้ายร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับนี้ ขอมอบหมายให้ผู้แทนสำนักโรคติดต่อวิทยาเข้าไปดำเนินการ

มติที่ประชุม

๑. มอบฝ่ายเลขานุการดำเนินการปรับแก้ โดยกรณีตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ให้แยกเรื่องการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายและการสอบสวนโรคระบาดเป็นคนละข้อแยกออกจากกัน

๒. มอบฝ่ายเลขานุการไปหารือร่วมกับสำนักโรคติดต่อวิทยา เพื่อกำหนดให้ชัดเจนเกี่ยวกับกรณีทีอธิบดีกรมควบคุมโรคได้ประกาศโรคระบาดตามข้อ ๒ แล้ว กรมควบคุมโรคจะต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ให้ทราบเมื่อใด อย่างไร

๓. มอบผู้แทนสำนักกระบวนคดีวิฑาดำเนินการปรับปรุงแนวทางปฏิบัติในการสอบสวนโรคแนวท่ายร่างประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบสวนโรคในการสอบสวนโรคติดต่ออันตรายและโรคระบาด พ.ศ. รวมทั้งจัดทำหลักเกณฑ์ในการออกประกาศโรคระบาดของอธิบดีกรมควบคุมโรคตามมาตรา ๙ ของพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้สามารถออกประกาศได้โดยไม่ต้องนำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการด้านวิชาการอีก ทั้งนี้ ให้ฝ่ายเลขานุการพิจารณาเรียบเรียงถ้อยคำให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นเมื่อสำนักกระบวนคดีวิฑาดำเนินการจัดทำหลักเกณฑ์เสร็จแล้ว

๔.๒ ร่างระเบียบคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ.

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า สืบเนื่องมาจากมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดว่า กรณีที่เป็นโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้ผู้มีอำนาจสามารถเปรียบเทียบได้ โดยให้เป็นอำนาจของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย โดยหลักเกณฑ์และวิธีการก็ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติกำหนด จึงเป็นที่มาของร่างระเบียบฉบับนี้ โดยร่างระเบียบนี้คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติได้พิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการแล้ว จึงได้เข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ อีกครั้งหนึ่ง อนึ่งระเบียบฉบับนี้ทางฝ่ายเลขานุการได้จัดทำ “บัญชีอัตราค่าเปรียบเทียบแนบท้ายระเบียบคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ” แนบท้ายร่างระเบียบฉบับนี้มาด้วย ซึ่งจะเหมือนกับกฎหมายที่ให้อำนาจในการเปรียบเทียบได้อื่น ๆ เช่น กำหนดไว้ว่าความผิดครั้งที่หนึ่งจะปรับเท่าไร ครั้งที่สองจะปรับเท่าไร ครั้งที่สามครั้งที่สี่จะปรับเท่าไร เป็นต้น ซึ่งจะมีความคล้ายคลึงกับกฎหมายระดับอนุบัญญัติอื่นๆ ซึ่งออกมาประกอบกฎหมายแม่บท ตัวอย่างพระราชบัญญัติอื่น ๆ ของกรมควบคุมโรค ที่มีการออกอนุบัญญัติในลักษณะนี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘”

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า ชื่อของระเบียบตกคำว่า “พ.ศ.” ให้แก้ไขดังนี้ “ระเบียบคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.๒๕๕๘ พ.ศ.”

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า “.... พ.ศ. ๒๕๕๘ ” นี้ เป็นชื่อของพระราชบัญญัติ

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ฝ่ายเลขานุการจะรับไปปรับแก้ให้ถูกต้อง **มติที่ประชุม** เห็นควรให้แก้ไข โดยให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน “ระเบียบคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ.”

๒. ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มติที่ประชุม เห็นชอบ

๓. ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“การกระทำความผิด” หมายความว่า การกระทำความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

“ผู้กระทำความผิด” หมายความว่า ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

“ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ” หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมโรคและผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมโรคมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สอบถามว่า เกี่ยวกับหลักการของคำนิยามต่าง ๆ ยึดหลักการใด

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า กำหนดคำนิยามโดยยึดโยงกับกฎหมายแม่บท

มติที่ประชุม เห็นชอบ

๔. ข้อ ๔ เมื่อปรากฏหลักฐานว่าได้มีการกระทำความผิดในพื้นที่ใด ให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่นั้น สรุปรายงานการตรวจสอบตามแบบ รต. ๐๑ เพื่อส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ

มติที่ประชุม เห็นชอบ

๕. ข้อ ๕ เมื่อปรากฏหลักฐานจากเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อว่าได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบเรียกผู้กระทำความผิดมาทำการเปรียบเทียบตามแบบ รต. ๐๒ ท้ายระเบียบนี้ และให้แจ้งข้อหาในการกระทำผิด วัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ และชี้แจงให้ผู้กระทำผิดเข้าใจถึงความผิดที่เกิดขึ้นว่าเป็นคดีที่สามารถทำการเปรียบเทียบได้ ถ้ารับสารภาพและยินยอมให้เปรียบเทียบ และเมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วให้คดีเป็นอันเลิกกัน

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบบันทึกคำให้การของผู้กระทำความผิดไว้ตามแบบ รต. ๐๓ ท้ายระเบียบนี้

ในกรณีที่ผู้กระทำผิดไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบบันทึกคำให้การไว้ตามแบบ รต. ๐๔ ท้ายระเบียบนี้

นายแพทย์สุเทพ เพชรหมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า แบบ รต. ต่างๆ ให้พิจารณาอย่างรอบครอบอีกครั้ง

มติที่ประชุม เห็นชอบ

๖. ข้อ ๖ ในคดีที่ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบพิจารณาแล้วเห็นว่า

(๑) ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบ ให้ส่งเรื่องคืนเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อเจ้าของเรื่องเพื่อส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

(๒) การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดตามข้อกล่าวหา ให้ส่งเรื่องคืนเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อเจ้าของเรื่องเพื่อดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป

(๓) ไม่สมควรเปรียบเทียบ เนื่องจากเป็นการกระทำความผิดเดิมเกินสี่ครั้ง ให้ส่งเรื่องคืนเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อเจ้าของเรื่องเพื่อส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สอบถามว่า ที่มาของจำนวนสี่ครั้ง อ้างอิงจากอะไร

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า เมื่อเทียบกับกฎหมายอื่น

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า เรื่องนี้เป็น การกระทำผิดเกี่ยวกับโรคติดต่อซึ่งมีความรุนแรงสูง และเกี่ยวข้องกับโรคที่ร้ายแรง การกำหนดให้ทุกกรณีต้อง กระทำผิดเกินสี่ครั้งอาจไม่เหมาะสม เพราะบางครั้งเกินไป ซึ่งบางฐานความผิดหากกระทำผิดซ้ำเพียง สองสามครั้งก็อาจจะถือว่ามากครั้งแล้ว เพราะแหล่งเชื้อโรคอาจจะแพร่กระจายส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม อย่างรุนแรงแล้ว

นางสาวอังคณา บริสุทธิ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า ตามที่ท่านผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าว อาจต้องตั้งเป็นประเด็นไว้ เนื่องจากตอนที่เราก่อนแบบร่าง เราได้ ออกแบบสำหรับทุกข้อหาที่เปรียบเทียบได้ไว้เป็นสี่ครั้งลดหลั่นกันไปตามอัตราโทษ แต่เราอาจจะพิจารณาตาม บัญชีแนบท้ายนี้ แล้วให้ในบางข้อหากำหนดไว้ไม่ถึงสี่ครั้ง แล้วค่อยปรับถ้อยคำเป็น “ไม่เกินที่บัญชีแนบท้าย กำหนด”

นายปัญญา ไบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าว เพราะว่าคำสั่ง บางอย่างเป็นเรื่องที่ทำให้เขากำจัดสิ่งที่เป็นหรือก่อให้เกิดโรค ถ้าเกินสองสามครั้งอาจจะเป็นการควบคุมโรค ด้วยประสิทธิภาพลง เนื่องจากความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้เป็นเรื่องการฝ่าฝืนคำสั่ง เป็นส่วนมาก ดังนั้น โทษควรมีลักษณะลดหลั่นกันไป

มติที่ประชุม มอบฝ่ายเลขานุการรับไปปรับแก้จำนวนครั้งในการกระทำความผิดซ้ำเดิมตามความ ในข้อ ๖ (๓) ให้มีลักษณะลดหลั่นกันไปตามสภาพความรุนแรงแห่งผลของการกระทำผิด หรือตามระดับความ รุนแรงของโรค โดยกำหนดจำนวนครั้งของแต่ละลักษณะความรุนแรงของข้อหาที่กระทำผิดลดหลั่นกันไปไว้ใน บัญชีอัตราโทษเปรียบเทียบแนบท้ายระเบียบคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ และปรับแก้ถ้อยคำในข้อ ๖ (๓) ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

๗. ข้อ ๗ ในการเปรียบเทียบ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับที่ผู้กระทำความผิดพึงชำระตามอัตรา ตามบัญชีท้ายระเบียบนี้

ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบบันทึกการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดที่ชำระค่าปรับแล้วตามแบบ รต. ๐๕ แนบท้ายระเบียบนี้

มติที่ประชุม เห็นชอบ

๘. ข้อ ๘ ในการเปรียบเทียบ เมื่อมีเหตุผลพิเศษอันควรแก่การพิจารณาลดจำนวนค่าปรับ ผู้มีอำนาจ เปรียบเทียบอาจกำหนดจำนวนเงินค่าปรับแตกต่างไปจากจำนวนเงินค่าปรับในข้อ ๗ ก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า หนึ่งในสามของจำนวนเงินค่าปรับ

เหตุผลพิเศษตามความในวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความหนักเบาแห่งข้อหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำ ความผิด ความเสียหายที่ได้รับหรือผลกระทบต่อประชาชน ตลอดจนอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ อาชีพ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ของผู้กระทำความผิดประกอบด้วย

นางปิ่นนภ นรเศรษฐพันธ์ ผู้แทนสำนักโรคติดต่อทั่วไป สอบถามว่า กรณีผู้กระทำความผิดไม่มี เงินจ่าย สมมติว่าเขาอ้างว่าไม่มีเงินจ่ายเพราะฐานะทางบ้านยากจน แต่เขาให้ความร่วมมือและยินยอมให้ปรับ

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า ถ้าหลังจากครบสามสิบวันนับแต่เปรียบเทียบแล้ว ผู้กระทำความผิดไม่ไปชำระค่าปรับ ก็ต้องนำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

นางสาวอังคณา บริสุทธิ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า กรณีนี้จะเป็นดังเช่นที่ผู้แทนกรม ปศุสัตว์กล่าว เพราะว่าเมื่อได้มีการใช้อำนาจเปรียบเทียบคดีแล้ว ถ้าเขาไม่ปฏิบัติตาม ก็เป็นกรณีที่เขากำหนด

ความผิดแล้ว ทั้งนี้ ต้องนำไปเทียบเคียงกับกฎหมายอื่นๆ ก่อน ฝ่ายเลขานุการจะรับไปศึกษากฎหมายอื่นอีกครั้ง เพราะว่าหลักการสำคัญในข้อนี้เป็นกรณีที่กำลังถึงการลดอัตราจำนวนค่าปรับ ซึ่งต้องคำนึงถึงฐานะคุณวุฒิ วิทยุฒิ อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบปรับต้องใช้ทั้งหลักรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ในการดำเนินการ ยกตัวอย่างกรณีของชายชาว Sierra Leone ซึ่งในตอนนั้นกฎหมายฉบับนี้ยังไม่มี เมื่อปรับคดีตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ ผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับซึ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วจำนวนเงินไม่เกินสองพันบาท แต่สุดท้ายเขาไม่ชำระค่าปรับ เราก็ใช้วิธีคุยกับพนักงานสอบสวนและเป็นเราออกเงินชำระเป็นค่าปรับเพื่อให้คดีเลิกกันไป ซึ่งที่กล่าวมาก็เป็นลักษณะของการปรับใช้หลักทางรัฐศาสตร์ร่วมกับนิติศาสตร์

นายปัญญา ใบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า สำหรับกรณีนักเดินทางที่ไม่มีเงินชำระค่าปรับในขณะนั้น อาจยังไม่ต้องให้เขาชำระในขณะนั้นก็ได้ เพราะว่าเขาต้องรีบกลับ แต่เราต้องมีมาตรการให้เจ้าพนักงานที่ซึ่งมีหน้าที่เปรียบเทียบปรับว่าจะให้เขาทำอย่างไร เพราะในกรณีนี้หากต้องส่งตัวกลับประเทศ เราอาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งตัวเขากลับไป มากกว่าค่าปรับก็เป็นได้

นายแพทย์สุเทพ เพชรหมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า อาจจะมีกรณียินยอมให้เปรียบเทียบ แต่ไม่มีเงินจ่ายค่าปรับก็เป็นได้

นายปัญญา ใบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ในร่างระเบียบฉบับนี้มีมาตรการการยึดเวลาออกไปให้สามสัปดาห์สำหรับกรณีที่เป็นคนไทย

นายแพทย์สุเทพ เพชรหมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า แต่หมายถึงไม่มีหนทางใดที่จะทดแทนการชำระเป็นค่าปรับใช่หรือไม่

นายปัญญา ใบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ถ้าไม่มีการชำระค่าปรับ ถือว่าคดียังไม่เลิก ต้องดำเนินคดีต่อ แต่ถ้าเป็นกรณีชาวต่างชาติ ต้องเขียนข้อกฎหมายอีกแบบ อาจต้องมีเรื่องระงับการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยต้องประสานไปยังด่านตรวจคนเข้าเมือง ให้ระงับการเดินทางกลับของเขาไว้ก่อน ในกรณีที่เขายังไม่ชำระค่าปรับ เพราะว่ากฎหมายนี้ผู้กระทำความผิดอาจจะเป็นชาวต่างชาติ

นายแพทย์สุเทพ เพชรหมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า เขียนกำหนดไว้ได้ใช่หรือไม่

นายปัญญา ใบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า สามารถเขียนได้ แต่ค่อนข้างยาก

นายพิสิษฐ์ วงศ์เจริญธรรมา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า แต่ตามหลักกฎหมายอาญา เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดก็ต้องรับโทษในราชอาณาจักร คือต้องบังคับเอาโทษก่อนที่จะเดินทางออกนอกจากราชาอาณาจักร

นายปัญญา ใบทอง ผู้แทนกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า อย่างกรณีชาย Sierra Leone ก็เช่นกัน เขาบอกว่าจะนำมาชำระในภายหลัง แต่ผ่านไปสองวัน เขาบินออกนอกประเทศไปแล้ว ในทางกฎหมายยอมเป็นการยากที่จะบังคับได้

มติที่ประชุม มอบฝ่ายเลขานุการศึกษามาตรการในดำเนินการเกี่ยวกับกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่สามารถชำระค่าปรับได้ โดยแยกเป็นกรณีผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย และกรณีผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว

๙. ข้อ ๙ การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินค่าปรับในการเปรียบเทียบส่งคลังนั้นให้ดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีที่อธิบดีกรมควบคุมโรคหรือรองอธิบดีกรมควบคุมโรค เป็นผู้เปรียบเทียบ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบออกใบนำส่งชำระเงินให้แก่ผู้กระทำความผิดตามแบบ รต. ๐๖ ทำระเบียบนี้ และให้เจ้าหน้าที่นำผู้กระทำความผิดไปชำระเงินที่กองคลัง กรมควบคุมโรค

(๒) กรณีที่ผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร เป็นผู้เปรียบเทียบ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบออกใบนำส่งชำระเงินให้แก่ผู้กระทำความผิดตามแบบ รต. ๐๖ ทำระเบียบนี้ และให้เจ้าหน้าที่นำผู้กระทำความผิดไปชำระเงินที่ฝ่ายการคลัง สำนักเลขานุการ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

(๓) กรณีที่นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นผู้เปรียบเทียบ ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบออกใบนำส่งชำระเงินให้แก่ผู้กระทำความผิดตามแบบ รต. ๐๖ ทำระเบียบนี้ และให้เจ้าหน้าที่นำผู้กระทำความผิดไปชำระเงินที่งานการเงินของสาธารณสุขจังหวัด

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คลังหรือเจ้าหน้าที่การเงินแล้วแต่กรณี ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้กระทำความผิด โดยใบเสร็จรับเงินต้องมีข้อความแสดงว่าเป็นใบเสร็จรับเงินค่าเปรียบเทียบในความผิดฐานใดและมาตราใด ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ และคดีเปรียบเทียบเลขที่ใด ตามแบบ รต. ๐๗ ทำระเบียบนี้ โดยเงินค่าปรับให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

การหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมควบคุมโรคกำหนด ทั้งนี้ ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า ยังไม่มีการแต่งตั้งหรืออธิบดียังไม่ได้มอบหมายว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ ซึ่งข้อนี้น่าจะกำหนดให้เป็นอำนาจของบุคคลต่างๆ ที่อยู่ในข้อนี้ และวรรคท้ายนี้ คงไม่มีพระราชบัญญัติดังกล่าว ข้อความว่า “...บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง” ตรงนี้น่าจะเป็นคำที่ใช้กับกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ กฎหมายนี้เป็นกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ใช่หรือไม่

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า เป็นระเบียบของกรมบัญชีกลาง

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า ระเบียบไม่ควรใช้ถ้อยคำอย่างนี้

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า เป็นถ้อยคำที่ได้มาจากการหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า คำว่า “บทบัญญัติ” เป็นถ้อยคำที่ใช้กับกฎหมายระดับพระราชบัญญัติเป็นส่วนใหญ่

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า สำหรับประเด็นนี้ทางฝ่ายเลขานุการจะรับไปหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอีกครั้ง แต่กฎหมายอื่นๆ ที่นำมาเทียบเคียงก็ใช้ถ้อยคำเช่นนี้ เนื่องจากการหักเงินค่าปรับส่งคลังมีกฎหมายหลายชั้น ซึ่งมีตั้งแต่ระดับชั้นพระราชบัญญัติ ระเบียบลดหลั่นกันไปจนถึงระดับชั้นที่เป็นประกาศ ดังนั้น จึงต้องใช้ถ้อยคำลักษณะนี้ ส่วนในกรณีของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับและผู้ได้รับมอบหมายนั้น ในตอนที่จะนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ ได้มีการปรึกษากับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นนี้แล้ว โดยได้วางไว้แล้วว่าจะมอบหมายใคร ถ้าเป็นส่วนกลางจะเป็นท่านอธิบดีและท่านรองอธิบดี กรุงเทพมหานครจะเป็นท่านผู้อำนวยการสำนักอนามัย

แต่กรณี ...

แต่กรณีจังหวัดจะเป็นท่านนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ซึ่งได้สอบถามสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้วว่าจะต้องนำมาเขียนไว้ในระเบียบฉบับนี้ หรือว่าจะต้องทำคำสั่งแยกต่างหากให้อำนาจเปรียบเทียบปรับแก่ผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่าให้ทำเป็นคำสั่งแยกต่างหากคู่กับร่างฉบับนี้ ดังนั้นในประเด็นนี้ทางฝ่ายเลขานุการจะรับกลับไปหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอีกครั้ง

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า เห็นควรให้เพิ่มเติมถ้อยคำดังกล่าวได้

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า ในชั้นร่างได้กำหนดแล้วว่าผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้แก่ใครบ้าง ถ้าเป็นกรณีทั่วราชอาณาจักรให้เป็นอธิบดีหรือรองอธิบดี ส่วนในกรณีกรุงเทพมหานคร ให้เป็นผู้ช่วยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และกรณีจังหวัดให้เป็นนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ตอนนั้นได้ส่งร่างให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเบื้องต้นก่อนนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งว่ากรณีอธิบดีมอบหมายจะต้องไปทำคำสั่งมอบหมายต่างหากและต้องออกคู่กับระเบียบฉบับนี้

พันตำรวจเอกหญิงมานี ขจรไชยกูล ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กล่าวว่า ขออนุญาตสอบถามเกี่ยวกับจุดรับชำระเงิน อย่างเช่นกรณีเจ้าหน้าที่จะต้องนำผู้กระทำความผิดไปชำระเงินค่าปรับที่กองคลัง กรมควบคุมโรค หรือฝ่ายการคลัง สำนักเลขานุการ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ในกรณีกรุงเทพมหานคร ที่ตั้งและที่อยู่ของผู้กระทำความผิดเอื้อกับเนื้อหาในส่วนนี้หรือไม่

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย ชี้แจงว่า ในตอนที่เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ ก็มีคำถามในประเด็นนี้ ซึ่งเราต้องหาจุดจัดการที่จะต้องพาเขาไปเสียค่าปรับกับผู้ที่จะต้องดำเนินการทางการเงินไปจนถึงการนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินให้ได้ แต่ถ้าจะกระจายจุดจัดการ อาจมีปัญหาเรื่องความพร้อมที่จะดำเนินการต่างๆ ทางการเงินไปจนถึงการนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน เส้นทางตรงนี้จะยากและกระบวนการจัดการ จึงปรับจุดจัดการให้เหลือเพียงสามจุดแบบนี้ คือถ้าเป็นท่านอธิบดีกับท่านรองอธิบดีก็นำส่งที่ส่วนกลาง ถ้าเป็นกรุงเทพมหานคร นำส่งที่สำนักอนามัย แต่ถ้าเป็นจังหวัด ก็ให้นำส่งที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ส่วนกรณีด่าน ต้องนำผู้ต้องหาไปเปรียบเทียบปรับที่สำนักอนามัย แต่ว่าในขั้นนั้นเป็นชั้นรับหลักการ ซึ่งคณะกรรมการก็ได้มีมติให้นำเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการด้านกฎหมายอีกครั้ง

นายพิสิษฐ์ วงศ์เกียรติธนา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า เมื่อกล่าวถึงกลไกการรับชำระเงิน ควรดูกลไกของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นกรณีที่ต้องมีการดำเนินคดีเช่นกัน วิธีการคือถ้าส่งค่าปรับหรือชำระผ่านทางไปรษณีย์ ก็หมดหน้าที่ของผู้กระทำความผิดแล้ว ซึ่งรูปแบบนี้จะสะดวกกับเจ้าหน้าที่ด้วย เพราะไม่ต้องเอาตัวผู้กระทำความผิดมาที่จังหวัด

นายสุเทพ ยิ้มละมุล ผู้แทนกรมปศุสัตว์ กล่าวว่า ควรมอบหมายสาธารณสุขอำเภอด้วย

นายแพทย์สุเทพ เพชรมาก รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า เมื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้ว ปัญหาที่พบคือ ได้เงินมาจำนวนน้อย แต่ต้องทำบัญชี ต้องนำส่งเงิน ซึ่งอาจจะวุ่นวายสำหรับผู้ปฏิบัติและไม่คุ้มค่าในเชิงภารกิจ

นางสาวอังคณา บริสุทธิ์ ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมาย กล่าวว่า ฝ่ายเลขานุการจะรับไปศึกษาร่างนี้เพิ่มเติม แต่ในเบื้องต้นได้จัดทำร่างนี้เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการ ตอนที่นำร่างนี้เข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติว่าจะให้มีสินบนรางวัลในการนำจับเหมือนเรื่องเหล่า บุหรี่เพื่อจะได้เป็นสินบนรางวัลนำจับและเงินรางวัลสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ไปจับ ในตอนนั้นผู้บริหารของกรมมองว่า

เรื่องโรคติดต่อเป็นคนละกรณีกับเรื่องเหล่า บูหรี เพราะการฝ่าฝืนเป็นผลมาจากการใช้อำนาจของเรา คือเราสั่งให้เขาดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว แต่เขาไม่ทำ หรือกรณีสินบนในการแจ้งเบาะแสว่าสงสัยว่ามีคนป่วย เนื่องจากมีคนไออยู่ในบ้านหลังนี้ ซึ่งเป็นเรื่องคนละแบบ เพราะจะรู้ว่าป่วยจริงหรือไม่ เราไม่สามารถรู้ได้ จึงตัดเรื่องสินบนรางวัลกับเรื่องค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ออกไป โดยให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ส่วนเรื่องจุดจัดการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่และความพร้อมฝ่ายเลขานุการจะรับไปคู่เปรียบเทียบกับกฎหมายอื่นอีกครั้ง กับกรณีที่ว่าจะอำนวยความสะดวกโดยเพิ่มช่องทางอื่นในการชำระเงินค่าปรับอย่างเช่นทางไปรษณีย์หรือแคชเชียร์เช็ค หรือจะส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปหา แล้วเปรียบเทียบปรับตรงนั้นเลย จะทำได้หรือไม่

นายพิสิษฐ์ วงศ์เจริญธนา ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กล่าวว่า ควรดูตัวอย่างของกรมสรรพากรเกี่ยวกับวิธีการได้มาซึ่งรายได้ คือการให้เจ้าพนักงานเข้าไปที่บ้าน หรือตั้งจุดจ่ายเงินไว้ที่ห้างสรรพสินค้าแล้วให้คนมาจ่าย หรือจัดเป็นแบบจังหวัดเคลื่อนที่ ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้มาใช้บริการไม่เช่นนั้น แม้เราจะเรียกให้เขามาจ่าย เขาก็คงไม่มาจ่าย

มติที่ประชุม

๑. มอบฝ่ายเลขานุการหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นที่ว่าจะสามารถกำหนดผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีและผู้ซึ่งผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีมอบหมายไว้ในร่างระเบียบฉบับนี้ได้หรือไม่ หรือต้องทำเป็นคำสั่งมอบหมายแยกต่างหาก

๒. มอบฝ่ายเลขานุการหารือกับกฤษฎีกาประเด็นความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำในข้อ ๙ วรรคสาม คำว่า “...บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง”

๓. มอบฝ่ายเลขานุการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดจัดการรับชำระเงินค่าปรับตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และมาตรการในการอำนวยความสะดวกในการชำระเงินค่าปรับอื่นๆ

วาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

กำหนดประชุมครั้งถัดไป เมื่อได้กำหนดการที่แน่นอนแล้วฝ่ายเลขานุการจะแจ้งให้อนุกรรมการทุกท่านทราบต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

ผู้สรุปรายงานประชุม นายประจักษ์ ศรีประจันทร์

นายพิเชษฐ์ ถิ่นทับไทย

นายทักษณีย์ ใจยาว

ผู้ตรวจรายงานการประชุม นางสาวสุทธินีย์ มโนสมุทร